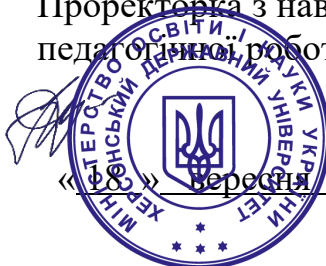

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Факультет психології, історії та соціології

Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 054 Соціологія

Освітня програма Соціологія

Курс 4

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Форма навчання денна/заочна

Івано-Франківськ 2023-2024 н.р.

Програма розроблена:

Черкашиною Тетяною Олександрівною - доценткою кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології, кандидаткою соціологічних наук.

Декан факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні філософії, соціології та соціальної роботи

Протокол № 12 від «28 » серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Сергій КОСТЮЧКОВ

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 2 від «30» серпня 2023 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Вікторія ЯЦЕНКО

1. ВСТУП

Навчальна програма підготовки фахівців з соціології передбачає переддипломну практику здобувачів, які навчаються за спеціальністю «соціологія».

Переддипломна практика є обов'язковим компонентом програми професійної підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і покликана скоротити розрив між навчанням в університеті і застосуванням професійних знань на робочому місці, а також збирання матеріалів для кваліфікаційної роботи

Практика організовується на 4-му курсі освітнього рівня «бакалавр». Переддипломна практика здобувачів є завершальним етапом навчання, що проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними фахових компетентностей (знань, практичних умінь та навичок), набуття професійного досвіду та формування готовності до самостійної трудової діяльності, а також збирання матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

Тривалість практики: 2 тижні, кількість годин/кредитів – 135/4,5.

Загальне навчально-методичне керівництво, організацію переддипломної практики та контроль за її проведенням забезпечує випускова кафедра – кафедра соціальної роботи, соціальної педагогіки та соціології. Своєчасне виконання програми практики здобувачами здійснюють керівники дипломних робіт з числа досвідчених науково-педагогічних працівників кафедри.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Курс	Вид практики	Семестр	Тривалість проведення	База практики	Відповідальний підрозділ
4	Переддипломна практика	8	01.02.24 – 14.02.24 (денна) 201.02.24 – 21.02.24 (заочна)	Бібліотеки, у тому числі бібліотека ХДУ, методичні кабінети, комп'ютерні аудиторії	Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою практики є набуття здобувачами досвіду самостійної науково-дослідної роботи з обраної для кваліфікаційної роботи теми та опрацювання методик її проведення; формування компетенцій, відповідних спеціальності та освітньо-кваліфікаційному рівню.

Завдання практики:

- закріплення і практичне використання здобутих теоретичних знань;
- формування професійної ідентифікації майбутніх фахівців та професійної самосвідомості;
- накопичення досвіду виконання професійних обов'язків, виховання почуття персональної відповідальності;
- формування вмінь і практичних навичок діяльності соціолога

Програмні компетентності та результати:

Після проходження навчальної (інтерв'юєрської) практики здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціології, що передбачають застосування основних соціологічних теорій і методів та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності:

СК06.Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК07. Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців

СК08.Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

Програмні результати:

ПРН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.

ПРН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.

ПРН03.Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.

ПРН05. Вільно спілкуватися державною та іноземною / іноземними мовами усно і письмово з професійних питань.

ПРН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.

ПРН08.Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.

ПРН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців.

ПРН12. Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога.

ПРН14. Володіти інструментарієм соціологічної науки в дослідженні різних сфер суспільного життя.

ПРН15. Вміти розробляти рекомендації щодо розв'язання проблем регіонального розвитку

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст переддипломної практики визначається темою кваліфікаційного дослідження.

Виходячи із поставлених завдань, здобувач має:

- вивчити, узагальнити та оформити відповідно вимог, літературні джерела;
- працювати над удосконаленням тексту кваліфікаційного дослідження;
- технічно оформлювати результати дослідження;
- працювати над презентаційними матеріалами, з метою представлення, результатів дослідження;
- оформлювати матеріали згідно вимог до кваліфікаційних робіт здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- готуватися до публічного захисту кваліфікаційної роботи.

Форма контролю – диференційований залік

3.1. Види робіт під час практики:

- участь у настановчій конференції з практики на базі ЗВО (очно/дистанційно);
- ознайомлення з програмою практики і змістом роботи, термінами виконання та представлення результатів;
- робота над вимогами щодо оформлення кваліфікаційної роботи;
- розробка методичних рекомендацій (відповідно до теми дослідження), які можуть бути використані у практичній діяльності;
- оформлення наукової статті до кваліфікаційної роботи;
- перевірка кваліфікаційної роботи на схожість за програмою Unicheck;
- підготовка презентації випускної роботи;
- підготовка виступу до захисту дипломної роботи.
- участь у підсумковій конференції (очно/дистанційно);
- диференційований залік (очно/дистанційно).

3.2.Список рекомендованої літератури

1. Закон України Про вищу освіту від 01.07.2014 № 1556-18 / Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.93 № 93 / Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>
3. Методологія і методи соціологічних досліджень в Україні: історія та сучасні проблеми : збірник статей за матеріалами конференції / за наук. ред. В.С. Бакірова, Є.І. Головахи. – К.: Інститут соціології НАН України, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2017. – 208 с.
4. Михайлева Е.Г. Методология и методы социологических исследований : учеб. пособ. / Е.Г. Михайлева. – Х.: Изд-во НУА, 2016. – 286 с.
5. Чмиленко Ф.О. Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» / Ф.О. Чмиленко, Л.П. Жук. – Д.: РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.
6. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / А. Конверський, В. Лубський, Т. Горбаченко, В. Бугров, І. Кондратьєва, О. Руденко, К. Юштин. За ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
7. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / Східноукраїнський фонд соціальних досліджень; укладач О. О. Гужва. URL: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/books_ac-gr.pdf
8. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf>
9. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. https://msu.edu.ua/library/wp-content/uploads/2019/11/methods_2019-final.pdf
10. Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності // Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. К.2019. <https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019.pdf>
11. Положення про кваліфікаційну роботу (проекту) ХДУ <https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/%E2%84%96%20953-%D0%94%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1>

3.3. Методичні рекомендації

Обов'язки здобувача щодо проходження практики:

1. Пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (очно або дистанційно) і попередження нещасних випадків; одержати від керівника практики всі необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.), за потребою звертатися за консультативною допомогою до керівника практики від ЗВО;

2. Очно або дистанційно у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, а саме:

- ознайомитись з базою практики та напрямками діяльності;
- одержати у керівника від бази практики консультацію з організаційних та методичних питань;
- брати участь в інструктивних зборах;
- виконувати уві види робіт, передбачені практикою;
- до підсумкової конференції на базі ЗВО подати керівникам практик (від ЗВО та бази практики) щоденник та звіт про проходження практики;
- отримати характеристику та оцінку результатів практики від керівників.

3. Після звітування здобувача на базі практики, взяти участь у підсумковій конференції з практики на базі ЗВО та захистити звіт з практики на засіданні комісії з практики

Здобувач має право в разі незадоволення оцінкою чи характеристикою керівника від бази практики звернутися до деканату з проханням перевірити звітну документацію або замінити місце практики. У разі захворювання чи інших обставин, що перешкоджають студенту успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику без відриву від навчання або право перенести практику на інший період у межах семестру (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Обов'язки керівника практики:

- під час підготовки до практики ознайомити здобувачів з програмою практики, ознайомити з навчально-методичною документацією і отримати вказівки щодо проведення певного виду практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об'єктів практики і в разі потреби вжити, заходів щодо їх підготовки;
- безпосередньо перед початком практики провести з практикантами інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- систематично контролювати виконання програми практики здобувачами згідно з індивідуальними графіками;
- надавати консультації здобувачам з організаційних та методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів навчальної практики та написання звіту;
- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку, встановленого на базі практики

Передзахист роботи проводиться перед комісією, яка затверджена на кафедрі, та керівника дипломної роботи.

Під час попереднього захисту кваліфікаційної студент повинен стисло (в строк до 10 хвилин) викласти результат роботи з обраної теми і відповісти на поставлені питання комісії, які фіксуються в протоколі засідання комісії або засідання кафедри.

Після виступу студента та відповіді ним на запитання комісії, керівник коротко характеризує відношення студента до роботи та аргументовано пропонує комісії свою

оцінку роботи. Позитивні і негативні сторони роботи обговорюються у відкритій дискусії членів комісії в присутності студента. Остаточна оцінка затверджується відкритим голосуванням тільки членів комісії.

3.4. Питання до заліку

1. Структура кваліфікаційної роботи
2. Використання джерел та літератури в кваліфікаційній роботі
3. Оформлення джерельної бази. Оформлення інтернет-джерел
4. Апробація наукового дослідження
5. Написання висновків
6. Підготовка до попереднього захисту кваліфікаційної роботи
7. Унікальність кваліфікаційної роботи
8. Презентація результатів кваліфікаційної роботи
9. Підготовка до публічного захисту

3.5. Форми і методи контролю

Формою контролю переддипломної практики є залік з диференційованою оцінкою. Результати проходження переддипломної практики враховуються також на попередньому захисті кваліфікаційної роботи на кафедрі

3.6. Вимоги до звіту

Після закінчення практики здобувач обов'язково звітує на підсумковій конференції про виконання загальної програми практики та індивідуального завдання.

До звітних матеріалів переддипломної практики здобувача входять:

- щоденник практики;
- наявність публікації до дипломної роботи (за бажанням);
- результати перевірки кваліфікаційної роботи на схожість за програмою Unichack;
- відгук керівника та рецензента на кваліфікаційну роботу;
- підписаний авторський договір про передачу невиключних прав на використання творів;
- презентаційні матеріали результатів кваліфікаційного дослідження;

Усі підсумкові матеріали повинні бути систематизовані. Після перевірки звітних документів керівником практики від університету, здобувач допускається до заліку з практики

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні практики здобувачів спеціальності «Соціологія» враховуються ставлення їх до роботи, відгуки керівника та рецензента кваліфікаційної роботи, вчасно та відповідно до вимог оформлений звіт з практики.

Зміст критеріїв оцінювання результатів виробничої практики:

№	Види робіт	Сумма балів
1	участь у настановчій конференції та підсумковій конференціях на базі ЗВО (очно/дистанційно)	2·5=10
2	відгук керівника та рецензента на кваліфікаційну роботу	10

3	результати перевірки кваліфікаційної роботи на схожість за програмою Unicheck та підписаний авторський договір про передачу невиключних прав на використання творів	15
4	відповідність випускної роботи вимогам оформлення	10
5	наукова публікація (апробація) з теми кваліфікаційної роботи	20
6	презентація випускної роботи (очно/дистанційно)	15
7	передзахист кваліфікаційної роботи на засіданні комісії або кафедри /диференційований залік (очно/дистанційно)	20
Разом балів		100

Шкала оцінювання за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade	
			для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	Excellent	Відмінно	Зараховано /Passed
82-89	B	Good	Добре	
74-81	C			
64-73	D	Satisfactory	Задовільно	
60-63	E			
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано /Fail
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	